

SPIS TREŚCI

TOMU 1

CZĘŚĆ I – WPROWADZENIE DO NEUROLOGII	1
1. ANATOMIA CZYNNOŚCIOWA OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO	
<i>Janusz Moryś</i>	3
Układ ruchu	3
Układ piramidowy	3
Jądra podstawy i tzw. układ pozapiramidowy	7
Układ czucia	11
Układ wzroku	16
Ośrodki ruchowe gałek ocznych	20
Układ słuchu i równowagi	21
Układ słuchu	21
Układ równowagi	23
Układ limbiczny	25
2. BADANIE NEUROLOGICZNE	
<i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	33
Ogólna ocena zachowania się pacjenta, wyglądu i sposobu poruszania	33
Wywiad chorobowy – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	33
Obecne dolegliwości	33
Przebyte choroby	35
Wywiad środowiskowy	36
Wywiad rodzinny	36
Wywiad od rodziny i opiekunów	36
Podsumowanie wywiadu	36
Badanie przedmiotowe – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	37
Badanie nerwów czaszkowych – <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	39
Nerw I – nerw węchowy	39
Nerw II – nerw wzrokowy	39
Nerwy III, IV i VI – nerwy gałkoruchowe	41
Nerw III – nerw okoruchowy	42
Nerw IV – nerw błoczkowy	44
Nerw VI – nerw odwodzący	44
Nerw V – nerw trójdzielny	45
Nerw VII – nerw twarzowy	47
Nerw VIII – nerw przedsionkowo-ślimakowy	48
Nerw IX – nerw językowo-gardłowy i nerw X – nerw błędny	49
Nerw XI – nerw dodatkowy	49
Nerw XII – nerw podjęzykowy	50

Badanie układu ruchu	50
Oglądanie – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	50
Badanie napięcia mięśniowego – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	52
Badanie siły mięśniowej – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	53
Ocena siły mięśniowej – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	60
Badanie odruchów – <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	60
Badanie odruchów ścięgnistych w kończynach górnych	61
Badanie odruchów ścięgnistych w kończynach dolnych	62
Skurcze kloniczne	63
Odruchy powierzchniowe	64
Badanie czucia – <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	65
Badanie czucia powierzchniowego	65
Badanie czucia powierzchniowego na tułowiu	65
Badanie czucia powierzchniowego na kończynach górnych	67
Badanie czucia powierzchniowego na kończynach dolnych	67
Badanie czucia proprioceptywnego: ułożenia i wibracji	69
Objawy patologiczne – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	70
Badanie zborności ruchów – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	71
Badanie kręgosłupa – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	73
Badanie chodu – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	74
Zaburzenia chodu	74
Chód nieprawidłowy o charakterze asymetrycznym	74
Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym na szerokiej podstawie	75
Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym	75
Badanie objawów oponowych – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	76
Badanie objawów korzeniowych – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	77
Badanie czynności autonomicznego układu nerwowego – – <i>Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski</i>	78
Zmienność zatokowa	78
Zaburzenia wydzielania potu	78
Schemat badania neurologicznego – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	80
Badanie chorego z zaburzeniami świadomości oraz chorego nieprzytomnego – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	80
Skale kliniczne w neurologii – <i>Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda</i>	83
3. ZESPOŁY OBJAWOWE W NEUROLOGII	
<i>Sławomir Michalak, Jan P. Mejnartowicz</i>	87
Zaburzenia świadomości – <i>Sławomir Michalak</i>	87
Jakościowe zaburzenia świadomości	88
Ilościowe zaburzenia świadomości	90
Zespoły i objawy neuropsychologiczne – <i>Sławomir Michalak</i>	92
Zespół oponowy – <i>Sławomir Michalak</i>	96
Zaburzenia widzenia, spojrzenia, zreniczne i gałkoruchowe – <i>Sławomir Michalak</i>	96
Niedowidzenie	97
Zaburzenia zreniczne	98
Zaburzenia ruchomości gałek ocznych	99
Zaburzenia spojrzenia skojarzonego	100
Opadanie powiek	101

Zespoły nerwów czaszkowych – <i>Sławomir Michalak</i>	101
Zespoły uszkodzenia płatów półkul mózgu – <i>Sławomir Michalak</i>	104
Zaburzenia siły mięśniowej – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	105
Zespół górnego neuronu ruchowego	105
Uszkodzenie półkulowe	106
Uszkodzenie pnia mózgu	106
Uszkodzenie rdzenia kręgowego	106
Zespół dolnego neuronu ruchowego	109
Zespoły korzeniowe	109
Uszkodzenia splotów	110
Uszkodzenie nerwów obwodowych	113
Zaburzenia złącza nerwowo-mięśniowego	114
Miopatie	114
Zaburzenia czucia – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	115
Uszkodzenie nerwów obwodowych	115
Uszkodzenie korzeni i splotów	115
Uszkodzenie rdzenia kręgowego	116
Uszkodzenie pnia mózgu	117
Uszkodzenie wzgórze	118
Uszkodzenie kory mózgu	118
Zaburzenia koordynacji i zawroty głowy – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	119
Niezborność	119
Ataksja mózdkowa	119
Ataksja czuciowa	121
Zawroty głowy	122
Zaburzenia ruchowe i ruchy mimowolne – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	124
Drżenie	124
Płaszawica	126
Zaburzenia związane z uszkodzeniem jądra niskowzgórzowego (Luysa)	127
Hemibalizm	127
Dystonia	127
Atetozia	128
Mioklonie	128
Tiki	129
Zaburzenia czynności pęcherza moczowego i zaburzenia oddechu – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	130
Zaburzenia czynności pęcherza moczowego	130
Zaburzenia oddechu	131

4. BADANIA LABORATORYJNE W CHOROBYCH UKŁADU NERWOWEGO

<i>Sławomir Michalak, Radosław Kaźmierski, Adam Niezgodza, Mikołaj Pawlak, Jan P. Mejnartowicz</i>	133
Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego – <i>Sławomir Michalak</i>	133
Nakłucie lędźwiowe	133
Różnicowanie przypadkowego skrwawienia płynu mózgowo-rdzeniowego od krwotoku podpajęczynówkowego	134
Podstawowe badania płynu mózgowo-rdzeniowego	134
Biochemiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego	135
Immunologiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego	136
Identyfikacja drobnoustrojów metodą polimerazowej reakcji łańcuchowej	138
Biochemiczne różnicowanie płynu mózgowo-rdzeniowego i wydzieliny z nosa	138

Znaczenie podstawowych badań hematologicznych w chorobach układu nerwowego – <i>Sławomir Michalak</i>	139
Znaczenie badania moczu w chorobach układu nerwowego – <i>Sławomir Michalak</i>	140
Badania biochemiczne w chorobach układu nerwowego – <i>Sławomir Michalak</i>	141
Badania układu krzepnięcia – <i>Sławomir Michalak</i>	141
Badania w zakresie układu wydzielania wewnętrznego – <i>Sławomir Michalak</i>	142
Badania laboratoryjne (biochemiczne) przydatne w podstawowej diagnostyce chorób mięśni – <i>Sławomir Michalak</i>	142
Badania immunologiczne w chorobach układu nerwowego – <i>Sławomir Michalak</i>	143
Diagnostyka neurogenetyczna – <i>Jan P. Mejnartowicz</i>	144
Diagnostyka genetyczna	144
Zastosowanie badań genetycznych	145
Badania cytogenetyczne	146
Genetyczne badania molekularne	147
Diagnostyka bezpośrednia (testy DNA)	147
Diagnostyka pośrednia (analiza sprzężeń)	148
Trudności związane z interpretacją wyników badań genetycznych	149
Typy dziedziczenia	150
Dziedziczenie autosomalne dominujące	150
Dziedziczenie autosomalne recesywne	151
Dziedziczenie sprzężone z chromosomem X	151
Dziedziczenie wieloczynnikowe	153
Dziedziczenie mitochondrialne	153
Poradnictwo genetyczne	154
Badania neurogenetyczne (przykłady)	154
Choroba Wilsona (MIM 277900)	154
Choroba Parkinsona	155
Badania elektrofizjologiczne w praktyce neurologicznej – <i>Adam Niezgoda</i>	157
Elektroneurografia (ENG)	158
Przewodzenie ruchowe (czynność włókien ruchowych)	158
Przewodzenie czuciowe (czynność włókien czuciowych)	159
Przewodzenie w odcinkach proksymalnych	160
Elektromiografia (EMG)	161
EMG z użyciem igły	161
EMG pojedynczego włókna	161
Badanie złącza nerwowo-mięśniowego	162
Elektroencefalografia (EEG)	163
Podstawowe rytmy elektroencefalograficzne	164
Potencjały wywołane	165
Wzrokowe potencjały wywołane (WPW) – potencjały odpowiedzi korowej na bodźce wzrokowe	166
Słuchowe potencjały wywołane – potencjały odpowiedzi korowej i pnia mózgu na bodźce słuchowe	166
Somatosensoryczne potencjały wywołane – potencjały rdzenia kręgowego, pnia mózgu oraz kory mózgu w odpowiedzi na stymulację czuciowych nerwów obwodowych (np. pośrodkowego czy piszczelowego)	167
Ruchowe potencjały wywołane	167
Potencjały wywołane związane z wydarzeniem poznawczym	168
Badania ultrasonograficzne w neurologii (neurosonologia) – <i>Radostaw Kaźmierski</i>	169
Badanie ultrasonograficzne tętnic szyjnych	169

Ocena struktur (morfologii) ścian tętnic szyjnych	170
Pomiar grubości kompleksu intima-media	170
Grubość kompleksu intima-media i obecność blaszek miażdżycowych koreluje z występowaniem czynników ryzyka miażdżycy	170
Zmiany w obrębie ściany naczyniowej tętnic szyjnych a ryzyko udaru niedokrwionego mózgu	171
Blaszki miażdżycowe	171
Ocena morfologii ściany naczyniowej a profilaktyka i leczenie zmian miażdżycowych	172
Badanie spektrum przepływu krwi	173
Badania czynnościowe	173
Badanie tętnic kręgowych	174
Przeznaczskowa ultrasonografia dopplerowska	174
Konwencjonalna metoda dopplerowska	174
Przeznaczskowa ultrasonografia dopplerowska z obrazowaniem przepływu w kolorze	175
Techniki neuroobrazowe w diagnostyce neurologicznej – <i>Mikołaj Pawlak</i>	176
Obraz krwawienia w TK	178
Obrazowanie naczyń szyjnych i mózgowych	179
Obrazowanie perfuzji tkankowej	180
Obrazowanie metaboliczne	180
Zastosowanie środków kontrastowych	181
Zaawansowane techniki obrazowania strukturalnego i czynnościowego mózgu	182
5. WPROWADZENIE DO NEUROPATOLOGII	
<i>Wielisław Papierz, Paweł P. Liberski</i>	185
Badanie pośmiertne mózgowia i rdzenia kręgowego (technika sekcji stosowana w neuropatologii)	185
Wybrane techniki neuropatologiczne	187
Wybrane kategorie zmian neuropatologicznych	190
6. BADANIE NEUROPSYCHOLOGICZNE I JEGO ROLA W PROCESIE DIAGNOSTYCZNYM W NEUROLOGII	
<i>Tomasz Sobów</i>	193
Badanie neuropsychologiczne – ogólne zasady i zastosowania	193
Typowe zastosowania badania neuropsychologicznego (oceny psychometrycznej) w neurologii	196
Przesiewowe metody oceny funkcji poznawczych	196
Czynniki swoiste dla pacjenta. Normy a interpretacja wyników badania neuropsychologicznego	198
Znaczenie diagnostyki neuropsychologicznej w neurologicznej praktyce klinicznej	198
Skorowidz	I